

PROGRAMSKE SMJERNICE Socijaldemokratskog foruma žena SDP-a 2018. – 2022.

Socijaldemokratski forum žena SDP-a, polazeći od programskih dokumenata usvajanih u protekle 24 godine, od svojeg osnivanja 8. siječnja 1995. godine, temeljnih vrednota Ustavnog poretka Republike Hrvatske, međunarodnih dokumenata kojih je Republika Hrvatska potpisnica te Programskih načela pod nazivom "Naših prvih 20 godina za naših sljedećih 20" usvojenih 20. veljače 2016. godine na 15. Izvještajno-tematskoj skupštini Socijaldemokratskog foruma žena SDP-a Hrvatske, za svoje daljnje političko djelovanje usvaja Programske smjernice 2018. – 2022.

Osnivajući Socijaldemokratski forum žena SDP-a, započele smo političku borbu za rodnu ravnopravnost i dokidanje svih oblika podčinjavanja žena u cilju stvaranja društva ravnopravnih žena i muškaraca, građanki i građana. Svojim smo radom mijenjale odnose u stranci, ali i u društvu.

Odgovornost za unaprjeđenje statusa žena u Hrvatskoj i dalje je na nama, socijaldemokratkinjama. Naša je dužnost promicati općeljudske, civilizacijske vrijednosti i zagovarati snažnu socijalnu državu, punu zaposlenost žena i dokidanje izrazitih ekonomskih i socijalnih nejednakosti.

Bit ćemo i dalje glas koji će zastupati prava svih diskriminirajućih skupina u društvu, razvijat ćemo partnerske odnose jačajući ženske mreže te se boriti dok ne ostvarimo što nam pripada "pola neba - pola zemlje - pola moći".

Donošenjem novog Statuta SDP-a na 7. izvještajno-tematskoj konvenciji SDP-a, koja je održana 2018. godine, ostvarile smo dio zacrtanog cilja uvođenjem pariteta i modela naizmjeničnog poretka kandidata različitog spola, odnosno rodne pripadnosti, prilikom kandidiranja za zastupnike u Hrvatskom saboru, Europskom parlamentu i predstavnička tijela područne (regionalne) samouprave.

SDP tako postaje prva stranka u Hrvatskoj s propisanom 50% zastupljenošću žena na izbornim listama naizmjenično po, takozvanom, 'Zip-modelu'.

Danas svjedočimo opasnosti konzervativne revolucije, kada su na udaru prava žena, na udaru je autonomija ženskoga tijela, reproduktivno zdravlje žena, na udaru su naša ljudska prava. Svjedočimo opasnosti da se dosegnuti standardi ljudskih prava žena u našoj zemlji dovode u pitanje. Prostor prava i sloboda žena svakoga se dana, iznova mora osvajati. To je naša odgovornost i obaveza.

I zato se zalažemo za:

SLOBODU, JEDNAKOST, SOLIDARNOST

i tražimo:

**BOLJE DRUŠTVO
BOLJI SDP
BOLJI SDFŽ**

Programske smjernice SDFŽ SDP-a ZA BOLJE DRUŠTVO :

- **Zalažemo se za nultu toleranciju prema rodno utemeljenom nasilju:**

Nasilje prema ženama posljedica je patrijarhalne društvene strukture. Republika Hrvatska treba unaprijediti svoj zakonodavni, institucionalni okvir i praksu primjenjujući ratificiranu Konvenciju Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija) te uložiti daljnje napore u izgradnji sigurnih društava za sve njegove članice. Glasno ćemo progovarati i tražiti primjenu i operativno provođenje Konvencije.

- **Zahtijevamo osnaživanje socijalne države:**

Intervencijom države, mrežom javnih socijalnih usluga izrazitu neravnotežu u opterećenosti žena i muškaraca brigom o djeci, starijima, kućanstvu, treba dokinuti. Više sredstava izdvajati za javno financirane i kvalitetne usluge predškolskog odgoja i obrazovanja, skrbi o starijim osobama te palijativne skrbi.

Javna, kvalitetna i dostupna socijalna i obrazovna infrastruktura: pravo na predškolski odgoj i obrazovanje, od jasljičke dobi, pravo je svakog djeteta. Vrtići moraju ostati mjesta učenja i socijalizacije, dostupna svoj djeci neovisno o radnom ili drugom statusu njihovih roditelja. Socijalne usluge za starije osobe i osobe s invaliditetom te druge ranjive skupine, moraju biti javno financirane i pod jednakim uvjetima dostupne svima. Mrežu socijalnih usluga u zajednici treba razvijati na načelima javnog financiranja, jednakog pristupa i solidarnosti, a održiv ekonomski i socijalni razvoj s rodnom ravnopravnošću u središtu svih politika.

- **Zahtijevamo obrazovanje kao dio odgoja za život:**

Podržavamo cjelovitu kurikularnu reformu te uvođenje Građanskog odgoja i obrazovanja, kao i obrazovanja za rodnu ravnopravnost te sekularnog zdravstvenog i seksualnog odgoja. Vrtići, škole i sveučilišta moraju biti mjesta obrazovanja, ali i socijalizacije u demokratskom duhu. Odgoj i obrazovanje ne smiju biti podložni uvriježenim rodnom i spolnim stereotipima, već uključivati rodni pristup. Zalažemo se da se nastava vjeronauka ne održava u školama.

Zalažemo se za nultu toleranciju prema iskazima seksizma, koji se javlja na svim razinama društvenog života. Edukacija, osvješćivanje, kampanje namjenjene svima od najranije dobi, način je našeg djelovanja.

- **Zahtijevamo cjeloživotno učenje i obrazovanje:**

Zalažemo se za kontinuirano unapređenje vlastitih znanja, vještina i kompetencija kroz cjeloživotno učenje i obrazovanje pri čemu posebnu pažnju posvećujemo osobama koje se nalaze na granici društvene isključenosti. Da bismo ojačali sudjelovanje radne snage na tržištu, a time utjecali i na gospodarski napredak treba sustav cjeloživotnog obrazovanja držati transparentnim, otvorenim (nove tehnologije, nova dostignuća...) i socijalno osjetljivim. To je stalni proces koji započinje predškolskom dobi i traje, odnosno ne završava se, odlaskom u mirovinu.

- **Zahtijevamo zdravstvenu zaštitu visoke kvalitete:**

Zalažemo se za javno, kvalitetno, svima dostupno zdravstvo i zdravstvene ustanove kao mjesta sigurna za žene. Osobito rodilišta moraju ostati mjesta prijateljska za žene i djecu, a porod besplatan i siguran. Pravo na prekid trudnoće ljudsko je pravo žene, potvrdili su 2016. godine i Ujedinjeni narodi. Pravo na slobodno odlučivanje o vlastitu tijelu civilizacijsko je dostignuće. O ženinu se tijelu i njezinu pravu na izbor ne pregovara! Dostupna i besplatna kontracepcija, siguran, dostupan i besplatan porod, kao i siguran, dostupan i besplatan prekid trudnoće, bez uplitanja vjerskih i inih dogmatika, ljudska su prava koja branimo. Zalažemo se za edukaciju mladih kroz zdravstveni odgoj.

Zahtijevamo provođenje nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za žene s invaliditetom u kolicima prilagođavanjem ginekoloških ambulanti. Osigurati jednake uvjete zdravstvene zaštite.

- **Zahtijevamo rodno osjetljive proračune i integriranje rodne dimenzije na svim razinama:**

Državni i proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne samouprave) moraju biti rodno uravnoteženi/osjetljivi te alokacijama doprinositi ostvarivanju ciljeva promicanja rodne ravnopravnosti. Integriranje rodne dimenzije u programe, politike, mjere, sustave, procese i projekte, aktivan je način provedbe politike ravnopravnosti spolova od nacionalne do lokalne razine.

- **Zahtijevamo jednaku plaću za rad jednake vrijednosti i jednake mogućnost karijernog napredovanja :**

Rodno uvjetovani jaz u plaćama treba do kraja dokinuti. Žene na tržištu rada moraju sudjelovati bez diskriminacije. Stoga se zalažemo se za jednake mogućnosti karijernog napredovanja žena u svim sektorima, na svime pozicijama, a posebno upravljačkim, jer je upravo „stakleni strop“ uz tradicionalno niske plaće sektora u kojima žene najčešće rade, jedan od glavnih „okidača“ rodnih razlika u plaćama u RH.

- **Zahtijevamo sigurne i stabilne uvjete rada, uz fleksibilne mogućnosti radnog vremena:**

Žene najčešće rade na sezonskim poslovima. Osim nižih sektorskih plaća, najčešće su zaposlene i na određeno vrijeme ili putem Agencija na privremenim i povremenim poslovima, dakle nesigurnim/prekarnim oblicima rada. Sve se to održava kako na obiteljski život, tako kasnije i na njihov život u mirovini. Kod usklađivanja obiteljskog i poslovnog života (i ne samo za žene) potrebno je omogućiti fleksibilno radno vrijeme, rad od kuće isl., kao i predvidljive radne uvjete što nove Europske Direktive (trenutno u raspravi) i donose.

Tražiti ćemo izmjene radnog i poreznog zakonodavstva kojima se potiču sigurni, stabilni (rad na neodređeno radno vrijeme), predvidljivi radni uvjeti uz fleksibilno/prilagodljivo radno vrijeme. Podržat ćemo i ponovne pokušaje unutar EU za uspostavu kvotnog sustava zastupljenosti žena u upravljačkim tijelima trgovačkih društava.

Zbog nedovoljno prepoznatljivog, a višestrukog diskriminiranja žena s invaliditetom, zalažemo se za programe podrške i promociju zapošljavanja žena s invaliditetom.

- **Zahtijevamo dostojan život u mirovini!**

Žene kasnije ulaze u svijet rada, češće rade u prekarnim oblicima rada: na određeno vrijeme, prekid staža, povremeni posao., dakle, imaju manje staža i lošije su plaćene te temeljem toga imaju niže mirovine i teže ostvaruju uvjete što znači- za starosnu od 60 godina života i 41 godinu staža.

Podržavamo svoj stranački prijedlog da se mirovine usklađuju s rastom plaća ili da se formula promjeni na 80% - 20% u korist usporednika koji brže raste. Tražimo i treće usklađivanje mirovina - ono s rastom BDP-a.

Podržavamo stranački prijedlog za uvođenje Socijalne mirovine za ljude bez dovoljno staža te mogućnost nasljeđivanja dijela mirovine umrlog supružnika. Zalažemo se također i za uvođenje instituta dobrovoljnog postupnog djelomičnog umirovljenja za osobe s navršenih 30 i više godina staža. Podržavamo dodatak (bez ucjena i uvjeta) u iznosu od 27% za sve umirovljenike (I. i II. stup).

Protiv smo prijedloga o pomicanju dobi za punu starosnu mirovinu zbog svih zaposlenih, a posebno zbog žena koje rano ulaze u svijet rada, žena koje rade na teškim poslovima i fleksibilnim oblicima rada s kojima se urušava kontinuitet staža.

- **Zahtijevamo paritet u političkom i ekonomskom odlučivanju:**

Žene čine pola čovječanstva, a njihova marginalizacija u političkoj sferi duboko je nepravedna, jer politika odlučuje i o njihovim životima. Isključivanje žena iz područja donošenja odluka u političkom i javnom životu, te iz sfere ekonomskog odlučivanja, predstavlja isključivanje potencijalnih znanja i vještina polovice svjetske populacije što je loše za zajednicu u cjelini.

Tražiti ćemo izmjene zakonodavnih okvira te provođenje afirmativnih postojećih odredbi kako bi se ostvario paritet u političkom i ekonomskom odlučivanju.

- **Zalažemo se za zaštitu okoliša i održivi razvoj**

Kao SDFŽ SDP-a, kroz svoje djelovanje, želimo dati svoj doprinos Hrvatskoj koja osigurava održivu budućnost i bolju kvalitetu života za svakoga. Vjerujemo u važnost zaštite i očuvanja naših prirodnih ekosustava te da je održivo upravljanje okolišem ključ održivog ljudskog razvoja. Održiva predanost i kolektivno djelovanje u rješavanju izazova vezanih uz klimatske promjene, primjenu pristupačnih ekološki prihvatljivih tehnologija i obnovljivih izvora energije.

Zalažemo se za integraciju elemenata održivog razvoja u razvojne programe RH kroz jačanje partnerstva za održivi razvoj, a to su partnerstva između vlada, poslovnog sektora i civilnog društva na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini

Programske smjernice SDFŽ SDP-a ZA BOLJI SDP :

- **Zahtijevamo paritet i partnerstvo u organima SDP-a Hrvatske i poštivanje načela ravnopravnosti spolova koje se mora dosljedno provoditi u stranci kako bismo mogli uvjerljivo zahtijevati poštivanje načela u cjelokupnom društvenom okruženju.:**

Socijaldemokratski forum žena SDP-a inzistira na primjeni pariteta i u tijelima stranke te usklađivanje i doradu odredbi Statuta i Pravilima o izboru za tijela stranke kako bi bile provedive i neupitne.

- **Zahtijevamo paritet na svim izbornim listama:**

uvođenjem pariteta i modela naizmjeničnog poretka kandidata različitog spola odnosno rodne pripadnosti prilikom na izbornim listama za lokalnu samoupravu

- **Zalažemo se za uvođenje rodno osjetljivog financiranja u okviru SDP-a i definiranje udjela financiranja svih Foruma na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini organiziranja u okviru godišnjeg proračuna Stranke.**

Financijsku samostalnost Foruma s nacionalne razine potrebno je preslikati na lokalne organizacije SDP-a.

- **Zahtijevamo ravnopravno sudjelovanje u kreiranju svih politika SDP-a.**

Naš je dugoročni cilj paritet u političkoj zastupljenosti i jači utjecaj članica na procese donošenja odluka i izrade socijaldemokratskih politika.

- **Zahtijevamo nultu toleranciju diskriminacije, mobbinga i govora mržnje te seksualnog uznemiravanja u stranci**

Donošenje antidiskriminacijskog akta stranke u formi Etičkog kodeksa koji će se primjenjivati na svo članstvo te posljedično formiranje Etičkog povjerenstva na nacionalnoj razini SDP-a.

Programske smjernice SDFŽ SDP-a ZA BOLJI SDFŽ :

- **Želimo suradničke odnose s nevladinim akterima i sindikatima u Hrvatskoj i inozemstvu te razvoj međunarodne suradnje:**

SDFŽ ostaje i nadalje aktivan sudionik međunarodnih socijaldemokratskih platformi, poput Socijalističke internacionale žena (SIW), Organizacije žena Stranke europskih socijalista (PES Women), Mreže za jednakost spolova Srednje i Istočne Europe (CEE Network for Gender Issues) i srodnih organizacija.

Želimo nastaviti suradnju s nevladinim feminističkim organizacijama u Hrvatskoj i inozemstvu s naglaskom na uključivanje mladih žena i razvoj paneuropskih socijaldemokratskih i feminističkih inicijativa i politika.

- **Zalažemo se za stalnu i kontinuiranu političku edukaciju članica SDFŽ SDP.**
- **Želimo kvalitetniju suradnju i umrežavanje županijskih SDFŽ SDP-a i na taj način želimo poticati širenje «ženske mreže».**
- **Nastavljamo dobru suradnju s Forumom mladih i Forumom seniora SDP.**

! NAGLAŠAVAMO !

- **Od pokreta protiv ropstva, do feminističkih pokreta, žene su bile i bit će pokretačka snaga u borbi protiv diskriminacije!**
- **Nema ukidanja socijalne nejednakosti bez ekonomskog i političkog uključivanja žena koje čine pola svijeta i pola Hrvatske, a bez toga nema ni dobrog društva!**
  - **Najteža borba koju žene vode je borba s predrasudama društva u kojemu živimo!**
    - **Naša solidarnost i uzajamno uvažavanje, čini nas jačima!**
      - **Žene su snaga i sve je na nama!**